

העותרים :

1. איסחאק אבו-חמאד
2. פרחאן שליבי
3. רמדאן אל-סייד
4. האגודה לזכויות האזרח בישראל
5. המרכז היהודי ערבי לפיתוח כלכלי
6. אל-עונה - המועצה האזורית לכפרים הערביים
הבדואים הבלתי מוכרים בנגב
7. הפורום לדו-קיום בנגב

כולם ע"י ב"כ עוה"ד באנה שגרי-בדארנה ו/או דן יקיר
ו/או דנה אלכסנדר ו/או הדס תגרי ו/או אבנר פינצ'וק
ו/או מיכל פינצ'וק ו/או עאוני בנא ו/או לילה מרגלית
ו/או פאטמה אל-עג'ו ו/או שרון אברהם-ויס ו/או נעה
שטיין ו/או סוניה בולוס ו/או עודד פלר

מהאגודה לזכויות האזרח בישראל, ת"ד 35401, ירושלים 91352
טלפון : 6521218-02 ; פקסימיליה : 6521219-02

- נ ג ד -

המשיבות :

1. המועצה הארצית לתכנון ולבניה
  2. ועדת המשנה לשמיעת התנגדויות של המועצה הארצית לתכנון ולבניה
- ע"י פרקליטות המדינה, משרד המשפטים, ירושלים

תגובה מטעם העותרים

בהתאם להחלטת כבוד השופט חשין מיום 4.1.04 מתכבדים העותרים להגיש הודעה כדלקמן :

1. ההודעה המשלימה של המשיבות מיום 31.12.01 מצביעה אמנם על התקדמות מסוימת בהליכי התכנון של תכנית המתאר המחוזית החלקית למטרופולין באר-שבע, ונכונות של צוות התכנון לשמוע את עמדת העותרים באשר לצרכיהם ורצונותיהם ולשתפם בתכנון, אך אין בה כל מידע המצדיק את מחיקת העתירה, כפי שיפורט להלן.

2. כזכור, עתירה זו הוגשה לפני כארבע שנים בדרישה שהמשיבות ישנו את המדיניות התכנונית המפלה והלוקה בחוסר סבירות קיצוני, כלפי האוכלוסיה הערבית הבדואית. מדיניות שמטרתה לרכז את האוכלוסייה הבדואית במינימום שטח ובמינימום צורות התיישבות, ולפזר את האוכלוסייה היהודית על מקסימום שטח ובצורות התיישבות מגוונות, כפי שפורט בהרחבה בעתירה, ובקצב הולך וגובר החל מתחילת שנה אחרת זו.
3. רק בעקבות הגשת העתירה הסכימו המשיבות לנסות ולתקן את המחדל תכנוני הנמשך עשרות שנים, ולקחת בחשבון את צרכי ומאווי האוכלוסייה, כפי שסוכם בין הצדדים וכפי שהתחייבו המשיבות בפני בית משפט נכבד זה ביולי 2001. כבר הוכח שללא פיקוח שיפוטי, מוסדות התכנון לא יתקנו מיוזמתם מחדל זה, כפי שפירטנו בהרחבה בתוגבותינו לבקשות החוזרות ונשנות מטעם המשיבות, המבקשות למחוק את העתירה על אף שטרם מומשה ההתחייבות מיולי 2001.
4. ביום 14.9.03 נערכה הישיבה השנייה של ועדת ההיגוי, שיש לה כזכור תפקיד של גוף מייעץ בלבד, והשתתפות בדיוניה אינה מבטיחה שותפות בתכנון או שיקוף הצרכים והרצונות של האוכלוסייה הבדואית בתכנית המתאר המחוזית החלקית שתוגש להפקדה. בישיבה זו לא נערך כל דיון שהוא בסוגיית הסדרת ההתיישבות הבדואית, אך נמסרו עדכונים קצרצרים מישיבות ועדות העבודה וקבוצת הדיון הנושאת בנושא זה, כאשר נאמר שהישיבה השלישית של ועדת ההיגוי תדון בסוגיה זו. ככל הידוע לעותרים, בוטלה הישיבה השלישית של ועדת ההיגוי, שנקבעה ליום 28.12.03 וטרם נקבע מועד חלופי לקיימה.
5. העותרים שבים ומדגישים, כי המשיבות סירבו לאפשר לנציגי העותרים להשתתף בדיונים בועדות העבודה, שבמסגרתן נערך הדיון ומתקבלות עיקר ההחלטות, בין השאר בסוגיית הסדרת ההתיישבות הבדואית. אנו למדים מההודעה המשלימה מטעם המשיבות, כי לועדת העבודה הוגש דוח שלב ב' – "טיוטא ראשונה לתכנית המתאר" ביום 28.12.03. אין לעותרים כל מידע באשר לתוכן המלצות הדוח והאם יש בו כדי להיענות לצרכי האוכלוסייה או רצונותיה.
6. בנוסף, כבר בשלב זה ברור כי המשיבות, אינן עומדות בלוחות הזמנים שהציבו לעצמן לצורך סיום הכנת תכנית המתאר המחוזית החלקית למטרופולין באר-שבע. לפי לוחות הזמנים, שנמסרו לבית משפט נכבד זה ע"י המשיבות ביום 10.3.03, הסתיימו אותם 12 החודשים הדרושים לדעת המשיבות לסיום עריכת מסמכי תכנית המתאר המחוזית החלקית ולהגשתם לדיון ולהפקדה בועדה המחוזית לתכנון לבניה. למרות זאת, במציאות, טרם הוגש דוח שלב הביניים בפני ועדת ההיגוי וטרם לובנו רוב השאלות הקשות הקשורות להסדרת ההתיישבות הבדואית בנגב. הדבר מחזק את חשש העותרים שאם המשיבות לא עומדות אף בלוחות הזמנים שהן הציבו לעצמן, הרי שבהיעדר פיקוח שיפוטי יתארכו עוד יותר מהלכי הכנת תכנית המתאר המחוזית החלקית.

7. באשר לישיבות של נציגי העותרים עם נציגי צוות התכנון מטעם המשיבות: הסיבה העיקרית לעיכוב הישיבה הראשונה אינו נעוצה במחלת הח"מ אלא בניסיונם של המשיבות לפנות לעותרים שלא באמצעות ב"כ ולהכתיב להם מועד ומקום לא נוחים לישיבה, כפי שמסרנו לבית משפט נכבד זה בתגובתנו מיום 7.9.03. ניסיונות אלה העמיקו את חוסר האמון בין המשיבות לבין העותרים, אשר חששו מפגישה עם המשיבות שלא בנוכחות ב"כ הח"מ. הישיבה הראשונה התעכבה לא רק בשל מחלת הח"מ אלא בעיקר בשל הצורך לתאם מועד, שיתחשב בלוחות הזמנים העמוסים של נציגי המשיבות. בישיבה הראשונה מיום 29.9.03 הציגו נציגי העותרים את טיעוניהם באשר למצב התכנוני הקיים והדרך לתקן את המעוות, בהסתמכות על תכנית העותרת מס' 6. בסיכומה, שנמסר לב"כ העותרים ביום 23.10.03, נתבקשו נציגי העותרת 6 להציג בפני צוות התכנון את הקריטריונים שהנחו אותם בהכנת תכניתם להכרה והסדרה תכנונית של 45 כפרים ערבים בדואים בנגב. בישיבה שנערכה ביום 18.11.03 הוצגו קריטריונים אלה ונוהל דיון לגביהם. הישיבה נערכה ברוח טובה וחיובית אלא שסיכום הדיון בישיבה, שנמסר לב"כ העותרים ביום 8.12.03 לא שיקף כהלכה את הסיכומים שהושגו בישיבה ונציגי העותרים ביקשו לתקן את המעוות. בקשה זו טרם נענתה. בתום הישיבה התחייבו נציגי המשיבות למסור לעותרים רשימה המפרטת את האילוצים, שיש לדעתם צורך להתחשב בהם בעת הכנת הפתרונות התכנוניים להסדרת ההתיישבות הבדואית בנגב, ולקיים ישיבה נוספת בהקדם כדי לשמוע את עמדת העותרים באשר לאילוצים אלה. רשימה זו טרם נמסרה לעותרים וטרם תואם מועד לפגישה נוספת.

העתק הבקשה לתיקון פרוטוקול הדיון והבקשה לקבל את רשימת האילוצים של צוות התכנון מיום 11.1.04 מצורף ומסומן ע/ 63

8. למרות זאת, למדים העותרים מההודעה המשלימה של המשיבות, כי טיוטת דוח שלב ב' מוכנה והוגשה לוועדת העבודה. דוח זה מהווה את השלב לפני הסופי בהכנת תכנית המתאר לקראת הפקדתה ומן הראוי היה להציג בפני העותרים את האילוצים שצוות התכנון עומד בפניהם ולשמוע את הצעותיהם להתמודדות עם אותם אילוצים עוד בטרם הוכן דוח שלב ב'. הפיקוח השיפוטי בעתירה זו נועד להבטיח שהמשיבות לא יעשו שימוש העצם השתתפות העותרים במגעים ומפגשים עם נציגי המשיבות כדי ליצור מראית עיין של שיתוף הציבור בתכנון, בלי שרצונות האוכלוסייה וצרכיה **ישתקפו בתכנון**.

9. העותרים חוזרים ומדגישים, כי **אין מקום למחוק את העתירה** כיוון שאין בעצם ההתקדמות בהליכי התכנון של תכנית המתאר המחוזית החלקית למטרופולין באר שבע **וגם לא בנכונות של צוות התכנון לשתף את העותרים בהליך התכנון**, כדי להבטיח את עמידת המשיבות בהתחייבויותיהן או מילוי הסעד המתבקש בעתירה. כל עוד לא **תוקנה** תכנית המתאר המחוזית למחוז הדרום ו/או תכנית מטרופולין באר שבע, כפי שנדרש בעתירה, הרי שעתירה רחוקה מאוד ממיצויה. העותרים שבים ומדגישים, כי אין

בהתפתחויות שאירעו עד כה עילה המצדיקה ביטול ההסכם, שלפיו העתירה תמשיך להתנהל כאשר בית המשפט הנכבד מפקח על התקדמות הליכי התכנון, באופן המאפשר קבלת דיווח על התקדמות התכנון ושיתוף העותרים בהליך, והכל כפי שפורט בתגובות קודמות מטעם העותרים בעתירה זו.

10. מכל האמור לעיל ברור, כי הליכי התכנון בעיצומם ואין לעותרים כל מידע היכול להצביע האם בכוונת המשיבות להיעתר לסעדים שנתבקשו בעתירה. עם זאת, וכדי למצות את אפיק השמעת צרכי האוכלוסייה, אין לעותרים התנגדות להשאת העתירה תלויה ועומדת, כך שתוגש ע"י המשיבות הודעת עדכון בעוד ביולי 2004 כאמור בהודעתם המשלימה מיום 31.12.03.

היום, 25 בינואר 2004

באנה שגרי-בדארנה, עו"ד
ב"כ העותרים